

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(Сонгієв.)

Предисловіе і
друга упутство-
вання прийма
Учредничество
у Пешти на Ро-
зенъ - Плацу
№ 285. и сва-
ко Цесаро Кра-
Поште Чинов-
ничество.

ПЕШТА.

Неделя

26. Септембра. 1843.

Год. III.

СВЕТИЧУ.

Колико се моя душа крепи
Согласицомъ свиркѣ и песама,
И полетомъ за образцы лепїй
Ухвїена одъ радости стрепи,
Незнаючи вѣкъ о себи сама:

Неможе се твомъ споредитъ гласу
Кой мъ у души оживіо, влада,
И подобанъ Електру, таласу
У тиломе вѣкъ тренутка часу
Прониже све жиле срца млада.

Зажарене што младића груди
За предметомъ волнуюсе често,
Духъ у сумнѣ любоморства блуди
И примиренъ нѣну любовъ жуди
У дну срца справлаюћи юй место:

Теби Муже, Светило могъ круга
И Сербала Звездо Приходнице,
Лахорићу паромъ дишунъ юга,
С'кимсе даћи Слава быти дру'га,
Варвита могъ саине пою жице.

Данъ у целомъ Природе течаю
Найкрасній данањъ Ти освану,
Майке с' ћерцомъ у свогъ жића маю
Именъ данъ є; и докъ звезде слю
С' Твома се томъ радово дану.
У Новомъ Саду на Свету Софију 1843.

Корнилій Поповић.

ПИСМА О СИБЕРИИ.

(отъ Павла Шица.)

ВТОРО ПИСМО.

(конацъ.)

Садъ пређемъ на Земледѣлце, старе Сибирске обитателѣ. Они су се понаселявали највише покрай рѣка, у коима є чиста и здрава вода, и у коима се добре рыбе налази; далъ на земљама тако добрымъ, кое никадъ ћубрена непотребую: као и поредъ шума, у коима се налази яода, печуркій и разне дивачи, а и у красноположеннымъ предѣлима, као и подъ здравымъ поднебијемъ. Када се комъ селу приближава, то се најпре нађе на обраду и вратнице, кое су 4. до 5. верстай отъ села удалѣне. Јошть издалека укажесе каменита или дервена церква, и сбично продужавасе великий јданъ и широкій крозъ село водећи путь, поредъ когъ су добро и у лепомъ реду изыдани домови. Свакій є домъ дебелымъ даскама обрађенъ. Кадъ се ма у кое двориште (авлја) уђе, свако є чисто, и у свакомъ отъ леве стране у очи падну амбарови и аяти, а отъ десне опетъ стране стои са степенима и тремомъ на две јднаке части раздѣленый домъ. И тремъ и степени тако су чисти, да се човекъ чисто устручава по њима ходати. Домаћинъ у горњој хальни обученъ странога са свакимъ задовољствомъ предусрета, и у собу за госте намештену отводи га, у коју кадъ се уђе, то ка истый начинъ морасе човекъ и ов-

де владаюћој уредности и чистоти дивити. Предњи собе уголь украшень је са многимъ иконама, а ју другомъ угло прековане су на дувару даске, или рађ., које је са свакојакимъ изрезанымъ гранцицама націфранъ, или је црвено обоядисанъ, на коме су понаштани танчири, чиніе и прочи за тей нужни сосуди. На једной даски близу рафа опетъ стои усјеный и чисто оправаный за тей службеніј котао; исподъ овога се виду сандуци, а на страни собе съ танкимъ платномъ и чипкама намештена постела. Пећ имъ је увекъ обелѣна. Домаћинъ је свакимъ почитаніемъ понуди страннога сести, пакъ наскоро и домаћица радостно се покланяюћи је, и страннога са соли и хлѣбомъ подвори. А мало затимъ донесесе богатый обѣдъ, који се найвише изъ рибе состои. Али зато нетреба мыслити, да се оваковий обѣдъ управъ збогъ госта преправља, не, они и кадъ су сами безъ госта добро и подоста јду. Ђданъ родъ паштици (пельмени) једесе кадъ ныи съ найвећимъ вкусомъ, и ово је кодъ свакогъ реда и чина обычно ћело. Они ове паштице на овай начинъ праве: замесе сирћич тесто, отъ кога подуже округле колачиће начине, ове съ говеђиномъ, рибомъ, печуркама, купусомъ и белымъ лукомъ надену и у пећи изпеку. Гдико одъ овога паштици и стотину поеде. Пакъ макаръ да се кодъ Сибирскогъ Земледѣлаца и два, три дана застане, то онъ никадъ наваца неиште; но шта више, јошть се нађе и уvreћенъ, кадъ му ће странни да плати; јеръ онъ то за велику честь держи, кадъ страннога добро угости.

У другой се дома части налази кујна са одређеномъ за прочу челядъ собомъ; и ту се на истый начинъ види свака уредность и чистота. Кадъ годь домаћица съ куванїмъ буде готова, свагда се огњиште, подъ којимъ је и пећъ, окречи, и кујна се почисти. Изъ первогъ дворишта воде једна врата у пространну другу дворану, у којој су раздѣлно наслони начинѣни за конѣ, рогату марву и другу домаћу живину.

Люди су разсудљиви, весма тихи, кротки, терпѣливи, умѣрни, гостолюбиви, че-

ствни и Правителству покорни. Они се никадъ између себе неслуже писменнымъ обvezателствама: речь се кодъ ныи као света держи. Женске су такођеръ смирене, честне, добре матере, послушне кћери, и преизрядне кућанице. Кадъ који Сибирчани ће, да сосѣда посјти, то му оде на његовъ прозоръ, и назове: „Помози вамъ Богъ!“ Пакъ се опетъ по краткомъ разговору врати. Ако ли је у собу, то найпре очита молитву, и онда се окрене укућанима съ овимъ речма: „Есте ли добро спавали?“ а кадъ изъ куће полази, онда опетъ вели: „Останте сретни.“ или „Останте благословени!“ — И сви сускоро отъ Земледѣлаца закона Православногъ.

Сви скоро Сибирчани имаду обичай смолу отъ дрвета Лиственице (лагіх) ести; они исту смолу у бурету на умѣренной топлоти истопе, после кадъ се она олади, ваде ју изъ бурета по камаде, и по целый дуговетный готово данъ жвађкао. Кодъ ныи су забавна увеселіја различна. Свакій и отъ Чиновника и отъ Земледѣлаца има собственногъ коня или за воженѣ, или за яшенѣ, а найвише имаду по једногъ парицу (тальигаша), кога зими у свечане дане, кадъ се многи скупе, лепо иските, и у мале саонице иљ га ухвате, или на њему яшени за обкладу узтркујосе. Ова ныјова обклада дође кадкадъ и до 1000 рубліј; но ове скупе забавне шале наравно само се у варошима догађају.

Люди су добри стрелцы, зато свајда по редъ себе много сачме и танета носе. Девојке имъ се предъ вечеръ по сокаки у гомиле скупљају и играју. Хегеда, балалаика (родъ фруле) и бубањ у свакомъ скоро селу налазије. Сибирчани понайвише дуго живе: Они съ богатымъ своимъ пашаци, съ многобројнимъ ергелама, кое често 5-800 комадај коня имају, и са знатнимъ пчеловодствомъ будући задовољни, мирно и сретно животъ свой проводе, и тако многи отъ ныи дубоку стајрость дочекају.

СРЕЋНИ ВОЗАРЪ.

(конацъ.)

Можете себи представити, настави возаръ далѣ, како самъ се здраво уплашио,

кадъ самъ ову новину чуо, и протекло є неколико сати, докъ самъ се съ тврдомъ вѣромъ моюмъ къ Богу повратіо.

Шесть дуги неделя чаміо самъ я у тавници. Но мене є већма него ли и сама тавница, мысао та мучила, да самъ, са свима моими, невинимъ начиномъ, поштенно име изгубіо, и да моя бѣдна семея одъ глади умире. Често самъ у превеликой той туги моїй у малодушіе падао. Но кадъ тужни овій шестъ неделя протеку, искусимъ я, да Богъ никога когодь се у вѣга крѣпко узда неоставля, и да онъ обычно и рано помаже.

И то се овако догоди; єданъ одъ они служителя, кои су самномъ заједно у башчи копали, неколико магновенія доцніе, за мномъ, тимъ истимъ путемъ, на свой посао долазећи, мномъ (?) изгубљни буђеларъ наће; и у то искушеніе падне, да га себи задри; чувшиј одма, како є у башчу корачио, да самъ я подъ подозрѣніемъ. — На тай начинъ, можешъ ты, да, мыслю є онъ у себи — ту суму новца безъ опасности прикрыти, ако се само съ менянѣмъ кое време задришишъ.

Но предпромышлѣнѣ ово непомогне му ништа. Господинъ є мой при случаю овомъ велику ларму начиніо, и више є трговаца на исту банкноту пазило. Злочинацъ тай наће на єдногъ многоговорљивца, кадъ є банкноту променути тео. Трговацъ тай яви то моме господину, и овай одма служителя затвори. Онъ истину исповеди, и я се мое тавнице освободимъ.

У сбунѣной радости одлетимъ я ко колебици мсіой. И єдва самъ радость, видећи опетъ мое, съ благодарносћу къ Богу, кои є невиност мою предъ светомъ одкрыо, єдно по сата уживао, кадъ опетъ къ милостијомъ господину позванъ будемъ. Жена и деца моя почиу наново плакати; ер' они немогаше се отца, когъ одъ шестъ неделя видили нису, до сътости нагледати. — Милостијомъ господину врло є жао было, што є мени неправду учиніо. Я самъ морао као какавъ кућевни пріятель нузъ нѣга на софу сести, и съ нимъ таја пити. Но изясните ме, мо-

лимъ васть, рекне онъ найпосле, како сте могли вы до толикогъ капитала доћи, сбогъ когъ сте кодъ мене у подозрѣніе дошли были? — Я му све приповедимъ редомъ, и кадъ, о самой банкноти, и о радости деце мое, кадъ самъ имъ банкноту показао, говорити почнемъ, и како самъ я къ нима казао и изясніо, да се наћене ствари притежателю повратити мораю, полете му као бисеръ сузе изъ очію. Онъ устане, банкноту донесе, и съ найлюбкимъ пріятельскимъ гласомъ пружи ми у руке. — Ваше деце! рекне онъ, да небы суетна радость была, пріимите ову банкноту, и сматрайте є, као малу накнаду; за неправду, којо сте одъ мене претрпили, и као награду честности ваше.

Бзыкъ є мой био свезанъ. Я му нисамъ благодарити умео. Я самъ є умомъ већи кодъ куће био. Любезный господинъ примѣти мое неспокойство, и одма ме одпусти. Ние нуждно да вамъ описуемъ, какву самъ я радость кући однео. — Мой првый коракъ буде къ освоеню отчиногъ ми чамца.

Но я изъ мoga искуства казати могу, да є залогай собственнымъ трудомъ стечени мlogого слађи, него све, што намъ наслѣдјемъ у таљ доће, и да за честность, ћојо самъ приликомъ изгубљеногъ буђелара за изгубљену држао, и дана съ јошъ награждаванъ бывамъ; ер' богати тутници, кои се моимъ чамциј послуже, за любовь овогъ догађая, кои є у целомъ овомъ предѣлу разглашенъ, обычно више, него што є за превозъ опредѣлено пруже ми, и съ тымъ се я у тој стану налазимъ, да сиротиню безъ плаће, или за полакъ плаће привозити могу.

Господинъ и госпођа, кои су у приповеданию овомъ особито задовољство нашли, рекну му: Вы право имате, шта се срећни Возаръ называте, и кадъ на другу страну рѣке пређу и на суво кораче, за поучителну ову забаву, којо имъ є возаръ є съ приповедкомъ својомъ учиніо, съ єднимъ знатнимъ обдаре га поклономъ. А будући, да су они, после тогъ времена, съ породицомъ возара у познанство дошли, то и свой сваке мале угодности покажу; — Снабдѣваоћи децу съ

полезнымъ книжицама и разнымъ лепымъ альбиницама, а изнемогле старе до гроба вкуснымъ еломъ и добрымъ напиткомъ.

Но они су и то жельно знати желили, шта се съ онимъ служителемъ, кои е невѣрносѹ свою, свога друга, у тако велику тугу бацю био, догодило. Они се извѣсте, да є онъ, на велику особито Возара молбу, после краткогъ затвора, у свободу стављенъ и опеть у службу пріимѣнъ био. Овай є свомъ господину представio, да невѣрни тай нашаоцъ (?) не бы у искушениe дошао био, да онъ, кои є найпре бујеларъ нашао, изъ несмотрености тай у гола недра метую нie; да се ништа догодило небы, да є онъ банкноту одма у дворъ однео, и да є нie до сутра данъ при себи задржao; да є нѣговъ другъ у своїй младости рѣво воспитаніe мож' да имао, и да є съ тымъ неимаючи у свомъ срдцу правогъ страха Божіегъ, у то искушениe лакше пасти могao, да себе паденіемъ невинога обогати. Са задовольствомъ и то назначавамо овде, да є погрешка ова, и велико душіе возара, тако дубо-о впечатлѣніе у истомъ нашаоцу учинило, да є онъ ово живота правило:

Што нежелишь други да т' уради,

И ты оно другомъ неуради,

не само надъ свои врати надписао, но одъ тогъ часа най светіе по томъ владао се, и то су дечица нѣгова на паметъ научити, и више путій на данъ очитати морала. Знатно ово правило, чрезъ проповѣденій случай, у целомъ овомъ предѣлу, нову важность добые. Родители честіе су децу свою на то опоминали и обучавали ій; да при свакомъ послу себе запытаю: Были нѣмиа мило было, да браћа, сестре, и другови, съ нѣмиа тако поступаю, као што они обычно съ нѣмиа поступаю. Мѣстни пакъ Свештеницы съ вѣномъ ревностю препоручивали су правило ово: Все что еже хощете, да творятъ вамъ человѣцы, творите и вы имъ также.

Превео

Тимоѳей Иліинъ

ЖИТИЕ И ДѢЯНИЯ ГУСАКА.

Преухитренность како у другомъ дѣлу, тако и у даванию мнѣнія о каковой ствари никако се одобрити не може. Еръ свако дѣло време къ разсужденію изыске, безъ когъ разсужденія ништа точно, ништа совершено, и цѣли нашей сходно преславести не можемо; шта више, чрезъ оваку преухитренность, (коя се лепше да рекнемо, неразмысленность назвати може) найвећимъ бедама, найвећой несрећи себе у наручія бацамо, и найвећемъ подемѣху као разумна створеня себе измећемо. Очевиданъ, ал' не понайопасніи прихѣръ погрешке преухитренности имамо у нашемъ мнѣнію о гускама, кое найнепристойніе глупима и неразумними имеемо; а оце, не редко человека найвећимъ удивленіемъ пронеражаваю, изявлюючи толико разума, да се онъ о нѣмиа свогъ прећашнѣгъ мнѣнія одрећи и ны у число разумны твари ставити, принуђенымъ види.—

Свакій весма лако примѣтити може, како су међу собомъ гуске порядочне, и како, состојећесе изъ множества речій разговоре воде, како ли свое мысли и желавія, различнымъ гласовма и надпѣвима изражаваю; при чему, и то є кодъ ныи увидити можно, како оне међу собомъ тесанъ и ненарушимъ союзъ хране, и ако се случи да се каковимъ нибудъ случаемъ распрене, то се ни једна гуска туђој общини придржити неће, него свою тражи. Догоди л' се кадгдъ да Господарь књиовъ, общини нїювой новогъ каквогъ члена хоће да намете, и међу ныи да пусти; то се одма Старешине Общества сакуне и совѣтъ међу собомъ држе. Новый членъ (гусакъ или гуска) међутимъ устраїњи, дужанъ є рѣшенія совѣта очекивати. После многогъ дакле међу собомъ гаготана пођу оне совокупно неколико отъ ныи напредъ ступаючи къ новоприведеномъ члену; и идући овако, оне међу собомъ непрестанно говоре, и преди ћ дошавши къ новайліи позываю га съ протегнутымъ вратовма, на кои поздравъ онъ са свое стране рѣшителнији отвѣтъ у самымъ кроткимъ израженіјама дае. После тога све већь къ нѣму пођу, и свакій съ нѣмъ, ма то и найманѣ было, про-

говори. На конецъ после многогъ испытыванія пріимисе онъ у Общество.

Буде я' коя одъ нъи каковыи мъ драго начиномъ осакаѣна, то се одма совѣтъ држи, и несреѣна отсудисе на прогнаніе, кое юй се и общимъ читавои ята крикомъ обяви. Бѣдный овай членъ саслуша свою сентенцію съ великомъ прискорбношю и дубокимъ муучаніемъ, и одъ тогъ часа песме више съ нъима у дружству ести.

Сретну ли се гадъ два разга ята, то се одма почну међу собомъ одвећь скорымъ и сильнымъ гаготаніемъ соѣтовати; и за време овогъ соѣтования, свакій членъ свой вратъ часъ једномъ чистъ другомъ казываюи свое мнѣније протеже. Кадъ већъ общимъ совѣтомъ вѣна опредѣлена буде, то пође једно ято другомъ, и дошавши на близко растояніе, дигну такавъ крикъ, да ни свое собственне речи не чую. Озо служи кодъ нъи за обављене войне, при чемъ једно ято дјугомъ свакојка поруганіа чини. После тога одъ св. когъ ята по јданъ се членъ на бориште стави, кои дошавши другъ другу, на подобie Омиропы Ира подуже слово држе, незaborављаюи сва своя, као и свои предкова похвална дѣла изчислити. Затимъ удари јданъ на другогъ съ юначкомъ неустрашимошю, и био се кријма безъ никакве штедећ. У време овогъ нъиовогъ јединоборства свако ято свогъ Ира неизгашнимъ восклициемъ ободрава; кое јединоборство обычно се окончава смрћу, или насакаїеніемъ коегъ нибудъ одъ ова два борца. Побеђено ято затимъ у дубоку муучанію погружено, брзимъ коракомъ кући својі хіти; а побѣдоенна страна крикъ торжественый подигне. Побѣдитель лагацко ходећи съ пуњимъ радости и свеславіја срцемъ слуша воспѣваeme кѣму похвале. Странодомна съ нъиме састајоћасе ята такођеръ поздравляю га и побѣдомъ хвале.

Причиномъ великогъ нъиовогъ къ блебетаню пристрастія, не редкосе међу нъима случаваю распре и свађана, коя се обычно безъ и найманѣгъ крвопролитія, сврше; србо се цела стваръ съ једнимъ само взаймнимъ поруганиемъ оконча, или яча слабио мало уштипне, кое слабио стрпельиво сносе. При-

мѣчанія є достойна къ томе и нъиова осторожность, као и чувство слуха, и јошть и то што се оне у томъ никда не преваре, распознаваюи Господара свога отъ другогъ кога, мъ драго страногъ у дворъ долазећегъ; ћрь кадъ чую Господара ћуте, а чуюи страногъ кога, или быле ил' не быле оне затворене, крикъ велики дижу.

Воспитаніе нъиово свое имъ деце, достойно є подражанія; будући да мати своји деци наставленија непрестанно дае, вити и при самомъ једиу обучавати престае. Изяснио имъ и толкуе своя примѣчанія, кое є она чрезъ дуговременне опыте учнила. Непослушне лакимъ уштипкомъ казни; и сама се у нъиове детинске разговоре меша исправљаюи нъиове погрешке.

Кадъ цело ято кући иде, и га се у поль тера, примѣчанія достойна суу: ходъ нъиовъ, тѣло-движенія, окретаня съ главомъ и вратомъ; кои се по различности нрави, свойства, и состава нъиовогъ менију. Има напримѣръ међу нъима, као и међу људма свакојакогъ темперамента членова, као што су холеріци, сангвініци, флегматици и меланхоліци, има и кокете, особито међу белоглаватима, и одвећь имадима, кои текъ што су перфіи обрасти.

Можно бы было и више нъиовы разумны дѣјствія овде навести; но и преднаведена су мыслимъ, доста за доказати, да гуске савсимъ глупе ни су, и да у томъ мнѣнију верло погрѣшавамо. Да бы горепоменуга дѣјствія истинита была, дуговременый надъ гускама чинећи испытъ засведочити може. А ели пита чудно, што овакове међу људма одрастле и воспитане животынѣ, кое толикогъ на суву и на води искуства имаю, и у тако неразрывномъ обществу међу собомъ живе, толико ума, и свѣдѣнія у себи показую.

ВЕШТИНА И ПРИРОДА.

Ове две речи немаю противословно значење, као што се уоблигте држи, него издаю једно и исто понятие, кое се различно развијати и разчленявати може, као што се ово нашемъ духу или чрезъ божественно, или човеческо средство представи; — сама ова

стваръ мањъ бы чудновата была, кадъ бы мы озбиљне речи славногъ Попе свойски къ срцу примити хтели;

„Природа је текъ вештина, коју непознаешь;
Догађай је провидѣнѣ, кое ты не видишь;
Несогласѣ Хармонія, коју ты не чуешь;
Поедино пакъ зло свеобщте је добро.“

Вештина је природа човека, а природа је вештина Бога; човечја је природа најблагородније доказателство вештине Божије; и најблагороднији створи, кое је човекъ начинјо, текъ подражанија створомъ нѣговогъ создателя, — очовечени су истоци божества, који по виду (форми) у који прелазе, свагда нова преиначавања примијају. Ово подиже и свети, докъ тако природу и вештину истоветствује. Ово смотренје истоветствује природу и вештину обраћајући целу земљу удѣлаоницу (*laboratorium*) читаоницу и образогледаоницу небеснога Хемікуса, образорезца, књигописца и красара; оно истоветствује вештину је природомъ, будући да земље вештаке дјелательима, рукодѣлцима, писарима, посланицима и помоћницима оногъ првогъ великогъ Свевиновника чини. Премда се, на жалост! ови дарови противъ светы и велики намереніја Даритеља обратно употребљавају; ништа мањъ нема безъ злоупотребљења употребљена ни човечје слободне волје безъ могућства преступљења човечје волје; ово је природи човечје вештине прирођена грешка, коју вештина природе удаљити неможе; јербо при суштествовању способности и за зло и за неправо, ово бы было *contradiccio in terminis*. Благо ономъ вештаку, који сматра себе као подотвѣтни свои и духовни и тѣлесни дарова набљодатеља, који осећа, да му дарови и дужности и права своя имају; који држећисе Дріденовы речиј: „Найжалостније је доказателство, да се светъ на зло окреће, што најлепшије добро злоупотребленїја постаје зло,“ оне дарове, који су му узаймљени совѣтно употребљава.

Мало је примѣра наји у височијемъ кругу вештака, да је отступомъ или преступомъ овога дужности прописа погрешено, јербо усхићен је духа одъ слова до слова чувство Божије у најама, и најбоље, да и једино право доказа-

телство овога чувства лежи у чистоти памћре, съ којомъ исто употребљавамо. Найневаљаји је порокъ съ неба посланомъ намъ дару недозволјено упутствије дати; но и опетъ повторавамо, да се ово редко случаја кодъ правы вештака; текъ у нижјемъ кругу вештине находитесе овога трагови. Высокодаровити вештаци уобичаје не текъ неспорочни но и благоразумни много су више обузети благодарношћу за дарове, кое су отъ Створитеља примили, него гордосћу, што свое вештотворине својој собраћи на угледъ и удивљенїј предложити могу. И тако правый вештакъ светој природе најеми служећи блескъ своеј славе текъ као нравствену славу сматра, коя осветљавајући сказу живота нѣгова животъ му ублажава,

ПРАВОУЧИТЕЛНА ИЗРЕЧЕЊА.

Судбина је нама дала за осладити скорби наше два средства: Надежду и санъ.

Тко чрезъ своју смртъ срећу други людји устројава, никда зарана съ овога света неотлази.

Незабранявайте вашимъ децама у првые шесте година возраста нњевогъ штогодъ затанти, ма она каква тайна била. Отворено небо детинскогъ чистосердечја нетреба ништа у себи да затвора, ни зору стыда; на вашимъ тайнама научићеду скоро свое собственне сакривати.

Сесть једно многократъ посведочено искуство, да, кадъ је судбина у својој злой воли, никадъ съ једнимъ ударцемъ ће задовољна. —

Бракъ је једна чаша пунја пелена около краја съ медомъ намазана.

ДАЛАЦИЈА.

Дубровникъ 16-огъ Септ. Путуюћи овуда не могу пропустити, да вамъ два случаја неспрѣбитимъ, једанъ за мое родолюбиво срце радостанъ, другиј којлико и за мене толико и за све ове жителје страховито ужасанъ. — Идући 12. Септ. по р. съ иѣколоцијномъ одъ моји пријатељи шетиј ради изъ града у Гружу, сизнамъ салњи народъ око пространогъ пристанища искупљићи, и упитамъ шта оно значи? Пријатељи одговоре ми, да ће се нова трабакула (лађа) у море поринути, и похи-

тиши, да и мы на томъ веселомъ позорію у присутствію будемо. Виђо самъ како се велики бродови, виђо самъ како се богати пароплови порина-ваю, али оваке радости осећао и несамъ, јеръ самъ овде нашегъ свештеника (што є редко), т. е. Параха Николаевића видio, гдји трабакулу благосиља и са светомъ водицомъ широпан. Упитамъ околостеће трговце и принципале, како име трабакули? Херцеговацъ брате, одговори ми. Јеръ смо и мы Херцеговцы. Па како? зарѣ сте већи и Србска имена бродовима почели давати? А незнашъ, рекну ми, да не само мы, него и наша браћа Бокельи, Тристанци, Фруманци, ако ће и Римскогъ закона быти, већи су одь ињколико година Србска имена мѣсто митологически своимъ новымъ бродовима надѣвати почели, као: Любљаний Братъ, Отацъ, Милошъ, Доситеј, Драголюбъ, Съ нами Богъ, Харность, Соко, Даръ Божій, и јошти ми много красна Србска имена изброяше, коя сва, я усхићенъ бывши, и несамъ упамтio, но то самъ имъ само рекао: тако браћо Срблъи, тако браћо наша Славени! гдигодъ можете ваше име и вашъ језикъ славите, нека се по све четири части свѣта ваше имена и вашъ језикъ разноси! — Чуйте садъ страхоте Божіе, 14-гъ Септ. у Четвртакъ после подне башъ звономъ око 5 сати дође таковий страшнай потресъ, да су многе куће, многе управо рећи палате попуцале. И да је на томъ прошло, народъ бы се утишао, и Богу на ињговомъ посвищеније благодарio, јеръ потреси премда не оваки страшни сваке године у Дубровнику осећају се и люди су готово овакомъ страховитомъ догађају обикли; али што је народу страхъ задало, ово је што после реченогъ грозногъ потреса, кои је многе штете починио, цѣлу ту воћи и цѣли сутра данъ у Петакъ, земља се обично свака два сата потресала, и већи се мислило, да је пропасть града, као она у години 1667, дошла. Люди, жене, деца, велико и мало, богојати и сиромашно, вршиши, бѣжи, на колѣна пада, Богу се моли, вапије помоћи, градъ стон као пусть, челяђ изъ града побѣгла, трговци дућане позатварали, занатлије посао побацали, воћи једна и воћи друга неспавасе, него се на ногама стон, или подъ ведримъ небомъ хода, и они који легну незаспе, већи на опрезу стое, како ћedu избѣжи, да и ји задине непокријо. Тако је садъ у Дубровнику. — Но благодарећи свесилному Богу ютрећи у Суботу почели смо мало оживљавати, јеръ прошаству воћи ни једногъ потреса осетилисмо.

С. И. Новине.

ДОПИСЪ.

(Изъ Пожуне.) Вода је тако мала, да пароброди једва пловити могу. Ево већи отъ више недељи, како пароброди неуредно долазе, кадкадъ једанъ данъ задацне-

се, а кадкадъ два, и три дана стое наследнти на води. Тако је изъ Пеште у Пожунъ, и изъ Пожуна у Бечъ. Тако су некако пре, два пароброва таки снаже Пожуна, а три између Пожуна и Беча наследнти стајали. Идући изъ Пожуна у Пешту почели су се код села Јоанинсь—дорфъ (?) изъ једнога пароброва у други претоваривати, и крозъ то тако се све поставља у неуредъ, да се врло ствари губе; зато је особито нужно, да путници врло на себе пазе. Путници, који итногъ посла имају, божје и овако, илого иду сувимъ.

ПРИВАТНЕ ВѢСТИ.

(Изъ Панчева.) Отъ 16. овогъ месеца явљају, — Поредъ свега тога, што је раане овде у изобилју: као што се то исто и по читавој Унгарии, божје и по целомъ свету говори и пише, опетъ се кодъ наше чисто жито 5 фр. 30 кр.; — наполица 3 фр. 30 кр.; — зобъ 2 фр. 6 кр.; — јечамъ 2 фр. 30 кр.; — кукурузъ старый 4 фр. 3 кр.; — кукурузъ новији 3 фр. 30 кр.; банатски меровъ. — Напиј Терговци рјави су спекуланти; јеръ они ненду само по потреби ране, или другчије по спекулацији, но само на то, да су имъ амбари пуни, како да не бы му други (као што је кодъ Трговаца обично) отуд' пророчествовали ињово приближавајућеско падење (знате, то је штоно кажу ињици „Стоднит“); или да бы и онъ аки съ пуни амбари што важнији као баграть вменјивао се. Слабостъ та чини се, да је све наше Шпекулантите окужила, аље нека, право имъ је, — само је смешно неке видити, како поредъ свега тога, кадъ продају раану, учу и запевају; — а куповајући на пјаци, съ грошићи надмећују и надплаћују. В.

ЗАБАВНО.

Кадъ су се у ратно време 1814. године, военне трупне у малу једну варошицу сместили, добије Генералъ отъ Л. Конакъ кодъ високоумногъ и гордељивогъ Генералсуперинтенданта. Генералъ иња свакиј путъ „Господине Паstryre“ зваши; но ово ињму као за титијомъ жеднећемъ башъ не буде по воли, па толико га јошти разсерди, да найпосле рекне: „Вы бы ме могли поштено, као што ми јој титула доноси, Генералсуперинтендентомъ именовати. Я самъ тако исто Генералъ надъ монија Проповѣдницима, као што сте и Вы надъ вашимъ војницима.“ — „Добро, добро“ отговори му Генералъ, „я ћу Васъ дакле отсѧдъ укратко, Господине Друже (Коллега) звати.“

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

Лондонъ преко године употреби 110,000 тонова; 776,000 оваца; 250,000 яганица; 250,000 телача; 270,000 свиња; 11,000 бечкиј (свака отъ 20 цен-

тій) путера; 1,300 бечкій сира; 10 мілліона галлона (сосуда, по 3. оке свакій) молока; 1. мілліонъ мерова квартера жита, или 64. мілліона великих лебовів (у Англізької само се пшеничный лебацъ єде); 63,000 бурдій (свако по 10. акова) віна; 2. мілліона галлона жестокогъ піїха, и 2. мілліона бурдій портера и але (сорте пива).

У Пизи дає се вићати човекъ єданъ съ роговы, кон су пригблѣни, шесть палаца дугачки и полъ палца дебели, и кон су управъ выше слепы очію изъ гла-ве израстли. Овай човекъ изгледа као Іупітеръ Аміонъ; 35 година е старъ, и юшть се піе оженіо. Лѣкари по-тврѣю, да бы га живота коштовало, кадъ бы му се ови рогови отсекли, и зато се онъ склоніо исте рогове докле годъ живи спосити, говорећи, да воле у мирно-ћи и рогове имати, кон му по не чемъ и новаца помало заслужую.

Едномъ човеку умре жена. Онъ, наскоро саобщити свое пріятелю, да се намерава и по другій путь же-нити, на кое му пріятель нѣговъ, кон нигда оженѣнъ не быво, и кон е весма на женскій полъ mrзio. срдито отговори: Вы нисте вредни, да вамъ е жена умрла, кадъ се намеравате по другій путь женити.

Вікторія, любвездостойна Енглезка Краљица недавно доказала намъ е, да е у найблагородніемъ смы-слу ова речь „Човекъ“ быти, найвеће за Княгиню у-крашеніе. Сунъ явља, да она наймлађе свое дете са-ма дои, нити е узела дойкиню.

У Парізу в Фабріка запалителны дервцета у воз-духъ отишла; при комъ е несретномъ случаю єданъ ра-діонъ животъ свой изгубіо, два друга тежко ранѣна от-нешена су у шпиталь, а многи онеть слабіе су ранѣни. Цѣла ова дѣлоналица преобразиласе у прахъ и пепео.

У Парізу 1812. године излазило въ само 45. жур-нала и други періодически списанія; у почетку 1843. године скочило въ овы число на 498. Садъ требало бы да се добро извиди, да ли е, и управъ шта въ ученоштъ и Књижество овымъ изданија умноженіемъ добыло, или изгубило.

Еуropa у Књигама Хінезкимъ истина неоскудѣва; али юшть нема люди, кои бы ій чи-тали. — У Лондону Свеучилиштина Бібліотека има 12,900 Хінезки Књиги; Бібліотека асіатическогъ содружества има ій 5,000; у дому содружства восточноіндійскогъ налазише до 3000; Парізка Бібліотека такођеръ брои на 15.000; у Манхену преко 10,000, а у Берлину изме-ђу 4 и 5000. има Хінезски свезкій. Када се юшть и но-вый великій Нѣговогъ блаженоупоконогъ Величества Цара Кангхійскогъ у 50 фоліо = Свекій Хінезкій Словаръ доверши, кон ће садъ у Парізу на светъ изы-ћи, то ће за преводителъ быти посла, докле е годъ света.

По извѣстію изъ Сегедина.

отъ 2. Окт. п. р. цена ране на тамошній піацы б. в. Жито $4\frac{1}{2}$ до 5 ф. Наполица $3\frac{1}{2}$ —
4. Ражъ 3. Єчамъ $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$. Зобъ $2\frac{1}{2}$ —
 $2\frac{3}{4}$. Кукурузъ $3\frac{1}{2}$. Проя 5 — $5\frac{1}{2}$. банатскій меровъ.

Цена ране 6. Окто. п. р. на Пешт.
піаци. меровъ, гроши. б. вр.

	найб.	сред.	лош.
Жито.	116	110	100
Наполица	70	66	60
Ражъ.	60	56	52
Єчамъ.	50	48	44
Зобъ.	44	40	38
Кукурузъ.	70	65	60
Проя.	—	—	—
Жута каша	—	—	—

Станѣ дунава у Пешти.

6. Окто. п. р. 8'. 2". 0"".
7. Октом. „ „ 9'. 1". 6.""

БЕЧКА ЛУТРИЈА.
отъ 4. Окт. р. № 59 46 21 71 10
Вућићесе 18. Октом. р.

Издаватель Димитрій Јовановић. — Учредникъ Димитрій Теодоровићъ
(Rosen - Mađ № 285.)

У ПЕНИТИ словами Баймоловимъ